

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työllänsiäisten lännenkannattaja ilmeysty Astoriassa, Ore., joka tilistää The Western Workmen's Publ. Society'n kustantamana.

Tilauksinnat Yhdysvaltoihin
1 vuosikerta... \$1.50 Puoli vuotta... 90c
Canadaan ja Suomeen
1 vuosikerta... \$1.75 Puoli vuotta... \$1.00

TOVERITAR

Box 99 Astoria, Ore.

Entered as second-class matter July 18th 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)

SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:

One year \$1.50 — 6 months 90c

IN CANADA:

One year \$1.75 — 6 months \$1.05

TOIMITUS:

Box 99, Astoria, Ore.

TOVERITAREN TILAAJAMÄÄRÄ OSOTTA:

Uusia 89
Uudistuksia 90
Katkinneita 65

Aika lähenee

Niin tekee. Se aika lähenee, jolloin Toverittarela täytyy olla 8,500 tilaajaa, joka numeron ilmestyminen on aina viikkoa lähempänä sitä aikaa. On vielä vähän yli kaksi viikkoa yhtiökokoukseen, johon mennessä puuttuvat tilaukset on hankittava. Viimeiset numerot osottivat, että oli menty takasinpäämäärällä kymmenillä, mutta tämä numero osottaa jo taas ylöspäin menoa. Hiukan vain reippaampaa kurssia niin päämäärämme on saavutettu. Emme tarvitse hankkia kuin viisikymmentä mutta tilausta viikossa niin päämäärämme on saavutettu. Yli kahdeksantuhat lukuisena joukkona se on helppo tehtävä, ja me teemme sen.

Olin muutamaa vuotta sitten tähän on kulunut vasta yksi viikko kun tämä puomi pantiin alulle, joten uudet tilaukset eivät vielä ole ehtineet alkaa saapumaan joka paikasta.

Yritetään nyt tosittouhulla pari viikkoa, että saavutamme tuon ihailtavan luvun, ja kun olemme sen saavuttaneet niin pitkäaikaamme se sinä.

Toverillisesti teidän
Entinen "Levitysosasto".

Lasten Kevät

on valmistunut ja on entistäkin sisältörikkaampi, joten sitä olisi jokaisen työlläisen tilattava lapsilleen ja ei ainoastaan lapsille vaan on siinä mielestäni uutta lukemista aikuisillekin, esim. "Mummon kertomus", kirjottanut E. M., on sellainen, jonka kannattaa lukea isien van, se on miellyttävä ja lyyntä esitetty. Sitten "Sosialismin Pää", kuvaelma, järjestänyt Johan Salmela, voi esittää lasten iltamissa hyvänä ohjelman lisänä. Kaunis, pieni kertomus "Linnut musikantteina", jossa kuvataan miten erilaiset pikkuhämöt laulavat. "Tarina eräästä liikeviihtyksestä", kirj. Aimo, on varsin kuvaava liikesiisä. Näin siinä kerrotaan: Mr. Aivoa silvetti työstä kaiken syyn isännän, Mr. Vatsan niskaalle, syvettiin, että muka hän häiritsee kirjuriin, Mr. Sydämen, toimintaa ja kuunnetaan taloudenhoitajan Konttoin päin usein niin tunkalaksi, että sille oli aivan mahdotonta antaa

oikeita määräyksiä. Tämä pala jo itse puhuu puolestaan.

Svea-täti on kirjottanut Puna-
nen raitiotievaunu. Oikein näppärä satu. Sitäpaitsi on vielä kuuksi runoa ja yksi sävellys.

Käikän kaikkiaan on Lasten Kevät sellainen että sen pitäisi jokaisen hankkia lapselleen. Hinta on ainoastaan 25 senttiä.

Köyhäin lapset

Minkäläisen kohtelun alitaksi joutuvat köyhäin lapset jo pieninä osottaa sekun, kun erään, Pueblo, Colo., joidenkin parempiosalsten lapset koulumatkalla ovat potkinneet kuoliaksi pienen 8 vuotiaan Ted Kuykandallin. Sen takia kun hänen äitinsä, köyhä leski, ei voinut pukea poikaansa niin hyvin kun parempi osaiset pukevat, ja kuitenkin oli pieni Ted ollut etevämpi toista samalla luokalla olevia oppilaita joka vielä enemmän suuttui toista, kun repaleista puettu poika oli etevämpi. Kuoleman syiden tutkija on todennut sen, että poika kuoli niistä vammoista joita hän sai kun hänen oli koulumatkalla kaadettu ja sitten potkittu niinpahoin, ettei hän siitä voinut parantua vaan kuolema korjasi hänen köyhän lesken pojan. Kun köyhäin lapset eivät edes koulumatkalla pieninä ollessaan ole turvattuja yllähuokkalaisten riikkyksiltä niin turhaa on ajatella, että he sitä parempin olisi turvattu suuremmaksi tullessaan. Hienosten lapset jotka jo ennen syntymistään ovat perineet heikkoudet etteivät voi koulusakaan seurata opetusta siten kun alemmanluokan lapset, eivät ainakaan ole itse siihen valmiita jos he vanhempiensa hukenteleveinä elämän takia jäävätkin rappiolle. Tämä vaan osottaa minne meidän sivistyksemme on menossa. Nämä tällaiset tapahtumat pitäisi opettaa työlläisille sen tosiasian, että niin kauan kun me emme ole järjestyneitä niinkaan meidän lapsiamme kohdellaan kouluissa oppilasten ja hyvin usein opettajainkin puolesta, jos ei juuri raastati, niin ainakin ylenkatseellisesti.

PAKINAA MAYNARDISTA, MASS.

Kevät on taasen tullut. Luonnon on tapahtunut vallankumous. Valfattomana ja iloisena rientävät joet ja purot eteenpäin vaatiin vapautta. Ne huomaavat, että heidän tielleen voidaan esteitä ja sulkuja rakentaa ja täten heidän kulkuaan hidastuttaa, mutta ehdittyään järvien ja merien yleisväkäksi on heidän yhtynyt voimansa siksi suuri, että minkään voima ei voi heitä enää hillitä. Luonto ei kykene esteitä laatimaan heidän tielleen, talven hyttävät ja jäätävät pakkaukset eivät voi heitä enää kahlita. Kevättä, kesää, syksyä ja talvea on luonto siis alituista vallankumousta. Samoin on ihmiselämä suomalaisen vaihdosten alainen. Yhdy eteenpäin pyrkivät ihmislapset, vaatien vapautta, sillä he huomaavat, että kevätauringon ihana säteekään eivät voi lohtua tuoda orjuuden ikeen alla huokailevalle ihmispoposelle, joka tehtäiden pimeissä kameroissa kutomakoneen eli jonkun toisen koneen ääressä kuluttaa parhaan osan elämänsään. Juuri kuin hän olisi jokin erottamaton osa tuosta koneesta, joka hiljalleen mutta varmasti hivuttamalla kuluttaa hänen elämänsä päivästä päivään, vuodesta vuoteen, kesästä ja talvet, siinä vaan samaa raastamista. Me kyllä tunnemme kevään arvon paremmin kuin se luokka, joka aina saa keväänsä elää. Me työlläisluokan naiset ja miehet olemme syksyn lapsia, talven viimoissa järjettölevää raastajajoukkoa, mutta me kaipaamme kevättä ja auringonlämpöä. Sillä ainoastaan se luokka, joka on paljon talven viimoja kärsinyt, voi avistaa miten herttaista on

auringon säteiden lämpöinen hyväily. Erittäinkin näin keväällä kun luonto vapautuu kahleistaan, se saattaa meidät kutomatehtaissa nääntyneet raastajaiskot ja -veljet ajattelemaan, ei-kö meille saavu koskaan kevättä. Olemmeko me tuomitut aina ja yhä raastamaan Amerikan villaparooneille satumaisia rikkauksia ja itse uupumaan surun ja puutteiden painostamana ennenaikaiseen hautaan. Työlläisiskot ja -veljet, osattomiksi jääneet onnettomuustoverit! Me emme saa sortua, vaan meidän on nouseva ja puhdistettava kahleet harteiltamme ja alettava vaatia itsellemme niitä oikeuksia, jotka meille ihmisinä kuuluvat. Yhteenliittynein voimin meillä on se voima joka panee vallassaolevan luokan kaubasta vapautumaan. Siis Maynardin myllytyölläiset, huomaatko kuinka kaikkialla Uuden Englannin kutomoissa kutomatyölläiset alkavat sankoin joukoin järjestyä yhtymällä teollisuusunioon, joka on Amalgamated Textile Workers järjestö. Täällä Maynardissa, ikävä kyllä löytyy vielä ihmisiä, jotka kaikella kiihkulla sanovat tätä orjien ylösnoususta pirullisesta ilkeydestä johtavaksi hulluudeksi, ja jotka itse uskovat, tai toisille uskottelevat, näkevänsä siinä ainoastaan joko suuria tai pieniä peikkoja ja paholaisia.

Mutta niin ei kuitenkaan ole asia laita. Koskaan ei ole vielä voitu tuota ihmishengen ylevintä ihannetta, korkeaa vapaudenhalua, kukistaa. Aina on se ollut tuo sorrettu ihmisyyss ihmisessä, joka on pyrkinyt sorron alta kohoamaan. Yhtymällä jokainen teollisuusunioon me voimme saavuttaa uudet ja paremmat olosuhteet. Tehdasparoonit ovat näihin asti melkein poikkeuksetta aina kieltäytyneet työlläisten pienimpiinkin vaatimuksiin myöntymästä. Ja työlläisillä ei ole ollut sitä yhtenäistä voimaa, joka olisi pakottanut heidät taipumaan, sillä työlläiset ollen järjestyneitä ammattien perusteella, ovat olleet hajanaisia ja voimattomia. — Mutta silloin kun koko kutomoteollisuusalan työlläiset yhtyvät yhteen taistelurintamaan ja samalla kerralla alkavat kaikissa kutomotehtaissa vaatia tehdasparooneja suostumaan työlläisten vaatimuksiin, niin silloin on kutomatyölläisillä se voima joka pakottaa tehdasparoonit taipumaan. Silloin kun me jokainen olemme yhtyneet teollisuusunioon, silloin me aamme vaatia, että meidänkin, jotka olemme olleet syksyn ja talven lapsia, on nouseva taisteluun talven valtoja vastaan, joka on vallassa oleva kapitalistiluokka. Sitä vastaan meidän on taisteluun nouseva, vaatimaan oikeuksiamme. Sillä ennen ei meille kevätaurinko paista.

Hulda.

ISHPEMING, MICH.

Ne kevätmyyjäläiset, mitkä pidettiin 3. 4 ja viides päivä huhtik. taas oikein hartavalmalla, ei kuulu olevankaan minkään kiasannakulaiset. Rennoiksi niiden pitäisi muodostua ja minä sen kyllä myönnän, sillä voittokokeelma on tottapihuon monipuolinen ja hyvä. Tulisi pitkäksi tässä luettelaa mitä kaikkea siellä on, mutta steppeihin näkee jokainen itse, kun tulee katsomaan. Liikemiehet kuuluvat antavan suurta kannustusta voittokokeelmaan nähden. Pääsi taloudellista hyötyä, saa siellä "työsiällinen kroppakin" nauttia hyödyllisellä tavalla; ensinnäkin sopii "treenata" tämän kylmän talven aikana puoliksi lähmettyneitä raajjojansa eli kansan kielellä panna "lalolla koreasti" ja ettei sielu riiputaan jälsi ravinnotta, on sitäkin puolta katsottu kuntoon.

Kuulun olevan joukossa emäntä, jotka laittavat vatsan vähyttä ettei tarvitse nälkään kuolla. En tiedä mitä muuta siellä enää voisi-
kaan olla. Tämä kaikki on vaan kuulenteini kulskeita. Itse asiaan

kuuluvat tietävät enempi, mutta olkoon nyt vielä salassa, kylläpähan sitte nähdään kun sinne tullaan.

Usein kuulee sanottavan, että mitä olisi jos naiset olisivat vallanpäällä. Mutta täällä kun oli naisten kurkausvuoden tanssit helmik. 28 p:nä, niin nähtiinpä vain se, että miesten tärkkikaulukset olivat pehmeät kuin pesurasu. Silloin näkivät pojat ja ukot, että he eivät olekaan mitään hylkytavaraa. Tulot olivat oikein käsiä kylhertävät.

Läksiäiskekkerit toimeenpantiin täällä haalilla toveri Oskar Salon perheen, sekä nuoren parin Otto Pulkkinen ja vaimonsa kunniaksi. He matkustivat linnelle kaikki. Onneksi olkoon ja hyvää tahtoa ja innostusta toverijoukolle uudessa palkassa.

Tässä joitakin alkoi sitte liikuskeli täällä eräs, jota sanoivat pappiksi ja pappi kai tuo olikin, sillä hän puhui tällälaisessa Suomal. Metodistikirkossa. Eikä siinä mitään kummua ole jos pappi kirkossa saarnaa ja lukituri voimaa, mutta kun suurin osa osastomme jäsenistä lausui itsensä kirkkoon, kuulemaan mitä tämän puhuman piti, muutamat olivat niin innostuneita ja sanoivat että kyllä se niin juuri on kuin pappi sen sanoi. En halua kiistellä ettekö pappikin ymmärrä, että tässä yhteiskunnassa on jotakin viivossa, kyllä, eikö. (Hän muka puhui kuin sosiaalistipuhuja konsanaan.) Vaan sitä suuremmalla syyllä minä ihmettelen, että hän edelleenkin halua olla pappina. Minun mielestäni on tässäkin vähän ihmeteltävää viivaa. Epäilen, että tällä köydellä haluttiin meitä vetää sinne, minne me emme todellisuudessa halua.

Sairautta ja kuolemaa on täällä ympärillä ja etkä ihme, sillä täällä on ollut taas tämä talvi oikein jääseudun talvi.

Jaa, nyt kun menee taas myyjäiset ohl, niin tälle kulekakäsitset naiset pyydän hoksauttaa, että kaunlin kesän keralla voisi, jos nimittäin hyvää tahtoa olisi, tehdä ensi myyjäisissä taas jotakin kaunista, sen sijaan että lukisi hyödyttömiä romaania tai paapattaisi naapurin emännän kaikkista heikoista puolista suuressa emäntäkängissä.

A—o W—n.

BRONX, N. Y.

Olen monasti meinannut kirjottaa Toverittareen täältä Bronxista, vaan aina se on jäänyt. Sietäisi sitä olla useammastikin uutisia tällaisesta paikasta. Ainahan sitä tapahtuu yhtä ja toista mikä olisi kertomisen arvoista. Olen pitkän aikaa seurannut Toveritarta, enkä ole nähnyt kuin pari kyhäystä täältä. Luin hyvin mielenkiinnolla niitä, sillä niissä puhuttiin juuri niistä asioista joista tulisi useamminkin puhua. Jos missään niin juuri täällä tarvittaisi saada tyttöjen oloihin parannuksia, eihän ne palvelijain olot ole niin hyvät vaikka niitä vähän korjattaisikin, kaipa me jokainen sen tiedämme, jotka olemme kokeneet niistä orjuuden päivistä, että ne kipeästi kaipaavat parannusta.

Olot ovat sillä kannalla, että me työlläisluokka emme voi maksaa niitä hirmuisia vuokria joita nykyään keinoeteljat meitä kiskovat. Vuokratolot menevät omistajalta omistajalle, kukaan saaden muutaman tuhannen dollarin taskuunsa. Täällä Bronxissa ne ovat alkanet oikein silti urheidamaan, niin että joka kuu meidän vaihtuu omistajat vuokratoloi-
Janitori.

BROOKLYN, N. Y.

Osaston toiminta on tämän toimintakauden ajalla ollut koko viikosta ja myös osaston kokouksiin osanotto jäsenistön puolelta on ollut kohtalaiten hyvä, samoin myös ohjelmakokouksiin.